

Protokoll fört vid pleniföredragning
Regeringskansliet
Allmänna byrån, Rk1

Närvarande

KS – CG - MP – NF – TA – MN - WV

Frånvarande

Justerat

Omedelbart

Ordförande

L a n t r å d
Katrin Sjögren

Föredragande

Minister
Tony Asumaa

Protokollförare

Stf förvaltnings- och
utvecklingschef
Vivan Nikula

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 15

Landskapsregeringens meddelande nr 2/2016-2017,
Modernisering av det åländska IT-samhället –
Digitaliseringsrådets rapport till Ålands lagting
ÅLR 2016/3395
26 Rk1

Landskapsregeringen beslöt överlämna meddelande nr 2/2016-2017,
bilaga 1.

Till Ålands lagting

**Modernisering av det åländska IT-samhället –
Digitaliseringsrådets rapport**

INNEHÅLL

1. Digitaliseringsrådets fokusområden	3
2. Vision	3
3. Process	4
4. Åtgärdsplan.....	5
5. Avslutande kommentarer	6

I motiveringarna till tilläggsbudgeten under april 2016 uttalade landskapsregeringen att:

”I arbetet med att övergripande främja digitaliseringen av Åland kommer ett av landskapsregeringen tillsatt digitaliseringsråd att ha en betydelsefull roll för att hämta in synpunkter via andra kanaler än den traditionella myndighetsvägen. Den övergripande målsättningen är att skapa ett åländskt samhälle som är enklare, lättare och närmare för medborgarna, där de digitala lösningarna utgår från medborgarnas behov.

Med beaktande av att landskapsregeringen ser digitaliseringen som ett högprioriterat utvecklingsområde avser man således att göra en kraftsamling inom detta område för att möjliggöra en utveckling som moderniserar det åländska samhället inom IT-området.”

I maj 2016 tillsatte minister Tony Asumaa ett Digitaliseringsråd med uppdrag att ge förslag till åtgärder och aktiviteter i syfte att:

- möjliggöra en utveckling som moderniserar det åländska samhället inom IT-området;
- skapa ett åländskt samhälle som är enklare, lättare och närmare för medborgarna, där de digitala lösningarna utgår från medborgarnas behov.

Digitaliseringsrådet har bestått av Ann-Sofi Perjus, Katarina Dahlman, Anders Ingves, Thomas Holmström och Thomas Lundberg (ordförande). Därtill har Dan E Eriksson och Tony Asumaa deltagit i rådets arbete som adjungerade ledamöter. Mats Adamczak har fungerat som sekreterare.

Rådet har under 2016 hållit tio stycken protokollförda möten. Vid några tillfällen har extern kompetens inbjudits till rådets arbete. Under inledningen av 2017 har rådets arbete sammanställts i ett rapport- och presentationsformat.

Härmed överlämnar landskapsregeringen Digitaliseringsrådets rapport till lagtinget. Landskapsregeringen avser, med beaktande av lagtingets synpunkter, fortsätta arbetet enligt de riktlinjer som nämns i meddelandet.

Mariehamn den 16 mars 2017

L a n t r å d

Katrin Sjögren

Minister

Tony Asumaa

1. Digitaliseringsrådets fokusområden

Inom ramen för Digitaliseringsrådets arbete har följande områden identifierats som viktiga områden för rådets arbete:

- **Vision;** Beskriva en visionerande framtidsbild över Åland som digitalt samhälle som inkluderar alla sektorer
- **Process;** Utforma ett förslag på en arbetsmetod som beskriver den process som behövs för att förflytta Åland i riktning mot visionen som beskrivs i punkt 1
- **Åtgärdsplan;** Identifiera och beskriva minst fem (5) konkreta åtgärder med start 2017 för att förflytta Åland som samhälle mot den i punkt 1 beskrivna visionen/målbilden.

2. Vision

Digitaliseringsrådets vision för ett digitalt åländskt samhälle är följande:

”Åland vill vara det digitaliserade samhället som gör vardagen enklare och tryggare”

Vad den här visionen konkret kan innebära för invånarna i det åländska samhället och deras dagliga liv framgår i större detaljrikedom i **bilaga 1**.

Varför digitalisering?

Åland bör sträva efter att utvecklas som ett framstående digitalt samhälle av följande skäl:

- Viktigt för Ålands attraktionskraft
- En nyckel för hållbarhet
- Möjliggör effektivitet (tid och pengar)
- Omvärldsbehov
- Tillgänglighet (tid, plats)
- Dra nytta av insamlad data i stora databaser (s.k. ”Big data”)
- Möjliggör självservice för invånarna
- Ökat inflytande/demokrati/delaktighet för invånarna

Risker med digitalisering

Det finns risker med digitaliseringen som vi behöver synliggöra, förhålla oss till och aktivt förhindra att inträffar:

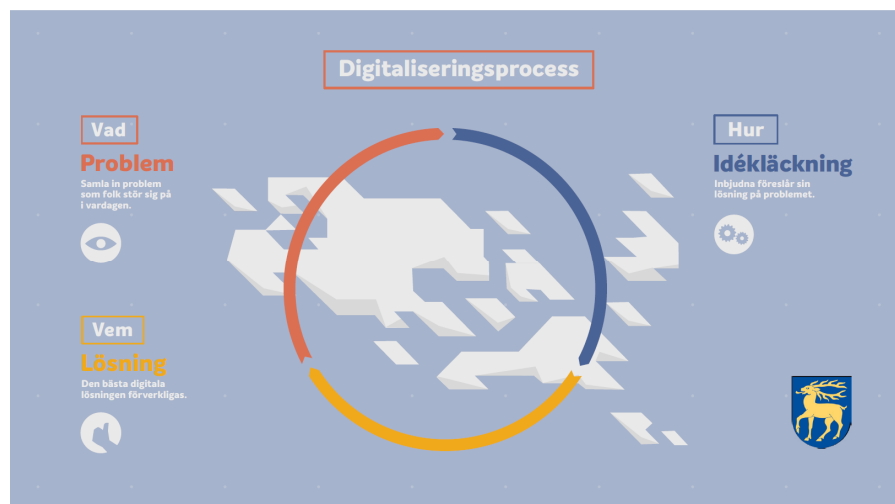
- Personlig integritet kan minska (vi lämnar ”digitala spår”)
- Minskad social samvaro analogt kan leda till ”analog ensamhet”
- ”Digital ensamhet” kan uppstå vid utebliven uppmärksamhet t.ex. i sociala nätverk
- Segregation kan uppstå mellan de som anpassar sig snabbt till digitalisering och de som inte har möjlighet att anpassa sig lika snabbt
- Digital stress (p.g.a. ständig uppkoppling/nåbarhet)
- Digital sårbarhet (t.ex. förlust av data eller attacker)
- Digital utsatthet som t.ex. näthat och nätmobbning
- Förändrat behov av arbetskraft
- Snabb och bred spridning av information utan kritisk granskning
- Digitala vägval som exkluderar Åland från digitala uppskattade tjänster och som tar tid att rätta till
- Tjänster och produkter blir för standardiserade och snäva med för liten flexibilitet för användarna

Ett medvetet förhållningssätt till riskerna kan effektivt motverka de negativa aspekterna med digitaliseringen och istället fokusera på de positiva följderna av densamma.

3. Process

Digitaliseringsrådet föreslår att en digitaliseringsprocess införs som syftar till att fånga upp problem, svårigheter och störningar som individer i vårt samhälle stöter på i vardagen och som kan lösas med hjälp av digitala lösningar. Dessa problem samlas in, kategoriseras och prioriteras. I ett andra steg samlas individer och organisationer i syfte att komma med lösningsförslag på de identifierade problemen. Syftet är att komma med konceptuella lösningsförslag som i bästa fall når prototypstadiet i steg 2. För att skapa driv, engagemang och intresse kan med fördel steg 2 arrangeras i tävlingsform där vinnande förslag kan erhålla ekonomisk ersättning eller fördelar i steg 3 (förverkligandet av lösningar) och andra liknande incitament. I steg 3 utförs förverkligandet av lösningar som konkretiserats i steg 2.

Den av digitaliseringsrådet föreslagna digitaliseringsprocessen är till mindre del en fråga om teknik och mer en fråga om förändringsbenägenhet och att skapa förutsättningar för digitalisering att ske. Tekniken finns redan. Digitaliseringsrådet anser att lagstiftningsbehörigheten är en tillgång för att skapa ett starkt digitalt samhälle. Här har Åland en konkurrensfördel som bör utnyttjas. Ett agilt förhållningssätt av alla aktörer i ett samhälle är avgörande för en framgångsrik digitalisering.



Den digitala processen bör ägas och faciliteras av ett institut. *Detta institut bör ha representation från offentliga sektorn, från näringslivet och från tredje sektorn.* Institutet kan förslagsvis bestå av en styrelse och en permanent verksamhetsresurs. En viss initial driftsfinansiering för institutet behövs. Denna kan utgöras av offentliga medel samt genom att offentliga verksamheter och resurser (t.ex. ÅTC, ÅDA, HÅ) kan bidra och verka i olika roller inledningsvis och fortsättningsvis.

Processen byggs upp enligt s.k. "Gig-ekonomi" vilket i korthet betyder i att inför varje steg i den digitala processen skapas förutsättningar för det som skall utföras (resurser, aktörer, kapital). Det är en föränderlig modell där förutsättningarna kan se olika ut vid de olika tillfällena. Målet är att detta gig-ekonomiska förhållningssätt på sikt kan bli självförsörjande där de lösningar som skapats genererar avkastning till hela digitaliseringsprocessen. Digitaliseringsrådets ambition är att genom detta skapa en "win-win-win" där samhället är vinnare, individer är vinnare och där näringsliv är vinnare. Denna digitala process bör präglas av en "start up"-attityd vilket

behöver avspeglas i de profiler och kompetenser som rekryteras/engageras för att driva och facilitera processen.

Avslutande kommentarer om processförslaget

- För att Åland ska komma igång med digitaliseringsprocessen behövs hjälp av partners, även icke åländska partners bör inbjudas och inkluderas i processen
- Digitaliseringsprocessen sätter ”människan i centrum”. Digitaliseringen skall utgå från medborgaren
- Digitaliseringsprocess kan ses som återkommande ”samhällshackathons” som sedan kan exporteras.

4. Åtgärdsplan

Digitaliseringsrådet har sammanfattat följande fem övergripande råd i syfte att förflytta Åland närmare den vision som beskrivs ovan.

- 1. Ta i bruk den föreslagna digitaliseringsprocessen**
Ett digitaliseringsforum med ett tydligt ansvar och ledarskap kan skapa samverkan mellan offentlig förvaltning, näringsliv och tredje sektorn. Vidare kan detta forum starta den första utvecklingsomgången i den föreslagna digitaliseringsprocessen. Ålands landskapsregering bör ta initiativ och ledartröjan för att förverkliga det här och näringsliv och tredje sektorn förväntas delta.
- 2. Säkra ett tydligt åländsk deltagande i närområdets digitaliseringsprojekt**
Det finns orsak att aktivt delta i de viktigaste initiativen, till exempel Finlands olika digitaliseringsprojekt. Även i Sverige och Estland pågår flera projekt som vi har skäl att studera på djupet och närma oss för att delta och verka i.
- 3. Låt den åländska lagstiftningen snabba upp digitaliseringen**
Tack vare självstyrelsen kan lagtinget ta på sig rollen som pådrivare och möjliggörare. Genom lagstiftningen kan projekt som exempelvis digital sjukvårdsservice, digital skola och Åland som testmiljö för ny teknologi inom trafik och transport konkretiseras.
- 4. Öka de digitala färdigheterna hos alla ålänningar**
Med ett utökat kursutbud på förslagsvis Öppna Högskolan kring den digitala vardagen och engagemang från näringsliv och ideella sektorn (idrott, kultur, församlingar etc.) kan kunskapsspridningen anpassas efter olika behov och intressen. Undersök även möjligheten att utveckla eftermiddagsverksamhet där barn och pensionärer kan lära sig pedagogisk/digital kompetens.
- 5. Inför ett snabbfotat arbetssätt med en hög leveranstakt**
Fortsätt förverkliga samverkan mellan näringslivet och den offentliga förvaltningen inom så kallat agilt arbetssätt. Målet är att förverkliga den vision som Agile Islands-partnerskapets medlemmar

har formulerat om ett mer värdeskapande och konkurrenskraftigt samhälle.

Digitaliseringsrådet har i sitt arbete 2016 berört ytterligare ett antal olika frågeställningar som är beskrivna i **bilaga 2**.

5. Avslutande kommentarer

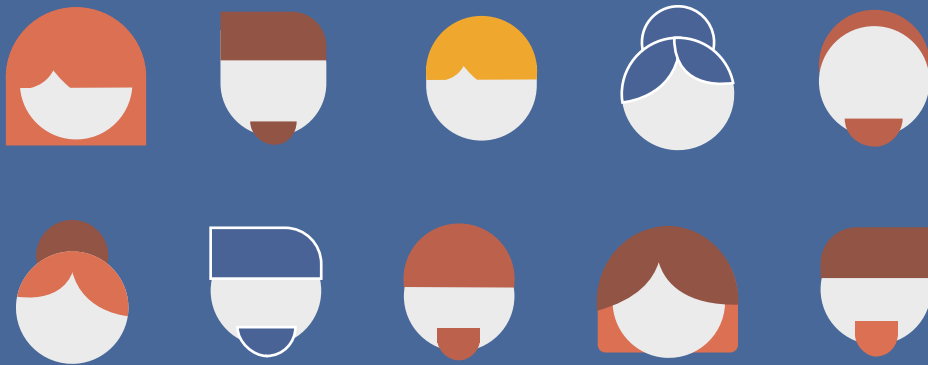
Digitaliseringsrådets arbete och råd är framåtriktande. Det finns digitala exempel redan idag i vårt samhälle som vi kan inspireras av och som vi behöver expandera mångfald. Några exempel som vi idag kanske tar för givna är:

- Bokning och access till olika idrottsanläggningar (t.ex. Bengtsböle Idrottsplan, Valbohallen och Bollhalla);
- Hantering av vårjakt (ansökan och rapportering)
- Digitala formulär vid landskapsregeringen
- Självservice vid Motorfordonsbyrån, Skattebyrån
- e-tjänster för kommuninvånare i t.ex. Lemland
- Självservice hos t.ex. banker och rederier (internet inklusive mobila gränssnitt)

Nu anser vi målet behöver vara att skapa ännu fler sådana exempel som gör livet enklare och tryggare på Åland och som gör Åland attraktivt för oss som bor här och för inflyttning.

I **bilaga 3** finns kompletterande material rörande Digitaliseringsrådets rapport- och presentation.

En framtidsdagbok från Åland



av
Digitaliseringsrådet

Förord

Under arbetets gång har vi i Digitaliseringsrådet med jämna mellanrum skenat iväg med trendiga begrepp som *agile mindset*, *gig economy* och *hackathons*. Men var lugn, vi har turats om att hojta *Men, vad betyder det där för vanliga ålänningar då?*

Ja, vad betyder det egentligen? På djupet? I vår allas vardag?

Vi tror starkt på berättelsens kraft. Vi har sett den kraften under arbetets gång när vi har bánt i frågeställningar och vi ser berättelsen som en bärande kraft i det fortsatta arbetet som måste göras. Om ett utvecklingsjobb inte kan paketeras till en tydlig berättelse med en konkret nytta för oss ålänningar, då kanske jobbet inte ska göras.

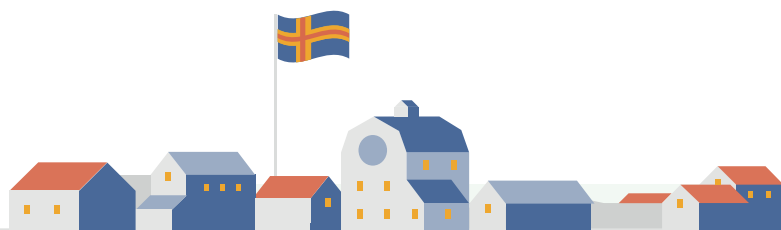
Men framför allt ser vi att berättelsen är vår bästa vän när vi ska presentera Digitaliseringsrådets vision, *Ett enklare och tryggare Åland*. Med en konkret berättelse hoppas vi att du slipper *översätta* och *tolka* vad visionen kan betyda för dig.

Därför har vi skrivit en framtidsdagbok där vi låter tio ålänningar berätta om sin vardag – en helt vanlig dag i framtiden.

Med jämna mellanrum har vi låtit fantasin skena iväg rejält men vi tror ändå att det finns en röd tråd som leder mot just framtidens Åland.

Jag önskar dig givande lästunder!

Thomas Lundberg
Digitaliseringsrådets ordförande

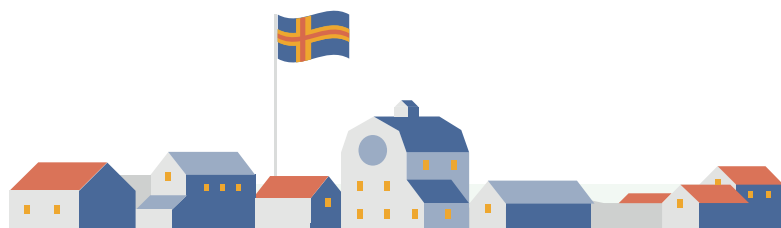


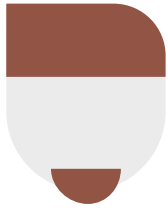


Mamma Gunnel Mattsson:

Jag vaknade mitt i natten av att Sonja hade väsende andning. Jag tog henne i famnen, loggade in på MittÅ och videoringde jouren. Vi var på andra plats i kön. Tack vare MittÅ ser ju jourläkaren vem som ringer och medan vi väntade kryssade jag bara för Sonjas namn på frågan *Vem i familjen gäller det här besöket?* När det blev vår tur hälsade läkaren genast på Sonja och hon blev jätteglad.

Sedan lyssnade läkaren på hennes andning. Det var laryngit så vi blev ombedda att komma över så att Sonja kunde få medicin. Medan jag körde över gjorde de allt i ordning så allt gick fort. Vi var hemma efter en halv timme. Via MittÅ meddelade jag dagis och jobbet att Sonja och jag stannar hemma. Sedan gick vi och lade oss.





Pappa Sten Mattsson:

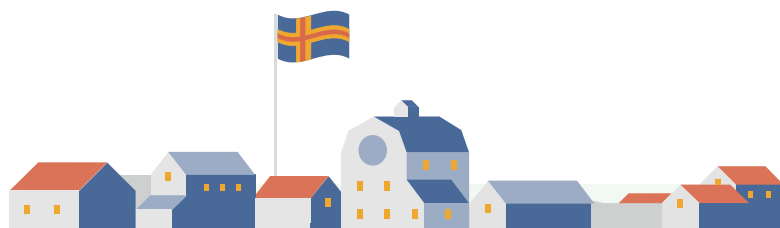
Gunnel och Sonja sov när jag steg upp. Jag visste bara att Sonja hade vaknat på natten. I MittÅ läste jag diagnosen och att flickorna skulle stanna hemma. Där fanns också Sonjas recept och vilken inhalator vi skulle köpa från apoteket. Jag skulle tidigt iväg till Gävle över dagen så jag satte ihop en hemleverans via MittÅ: I samma bokning lade jag in en matkasse från Kantarellen med morgonleverans och medicin från apoteket.

I bokningen ser budfirman två koder för maten och medicinen så allt går smidigt. Visst kostar morgonleveransen lite mer men det är det värt. Och jag uppskattar att det plingar till när de startar mot Kantarellen och sedan kan jag följa upp med på en karta var de är, bra om man måste gå ut emellanåt.

Sedan kontrollerade jag min resa till Gävle. Citytravels tjänst ReseÅlert är ju kopplad till MittÅ, ja alla vettiga tjänster är i dag kopplade till MittÅ, så jag kunde se att det inte verkade finnas förseningar eller dåligt väder. Just sådana här dagar uppskattar jag deras notisfunktion så att jag får en mobilert genast om något hotar påverka min tidtabell. Och eftersom jag delar min resplan med Gunnel får hon också veta om någon försening sker.

Igår kväll ordnade jag skjutsen till färjan. Där är Svärmar-funktionen i MittÅ mycket smart. Eftersom rederierna och resebyråerna är med i MittÅ ser jag en bild som visar hur stor svärm som ska med 7.30-färjan till Grisslehamn. Det är en massa pluppar, de flesta är röda men de som jag har i mitt nätverk är blåa. Sedan kan jag välja Be om skjuts, antingen av hela svärmen eller av dem som jag känner. Genast när Olle som bor en kilometer härifrån hade bekräftat att han hämtar mig försvann min fråga. Dessutom får ju Olle en påminnelse om att han ska hämta mig. Det är en ny funktion som har kommit via Fixarverkstan.

Förra året var det ganska många som i morgonyran glömde bort att de hade lovat hämta någon och det var lite sura miner. Det var faktiskt jag som skickade in förslaget till Fixarverkstan. Jag beskrev problemet och mitt förslag på lösning. Sedan hamnade mitt förslag i en ganska lång fixarlista. Men eftersom en massa MittÅ-användare röstade upp mitt förslag så hamnade jag på Topp-tio-listan där utvecklare kan öronmärka jobb och få första tjing på lösningen. Mitt förslag hamnade hos Gunnar, en sjukpensionerad matematiklärare i Geta.





Lektor Gunnar Johansson:

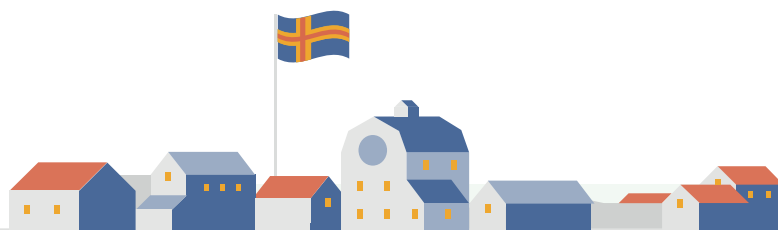
Vem hade kunnat tro att jag skulle bli data-nörd på gamla dar? Det bara hände. Med hjälp av min son hade jag skruvat upp MittÅ på vardagsrumsväggen. Jag ville inte ha den där 60 tumsskärmen men man kunde ju välja mindre så jag tog en 48-tummare. I början använde jag MittÅ för att läsa nyheterna, men sedan hörde jag att Getapensionärerna hade en egen kanal så jag började följa med intressanta föredrag. Jag är lite rastlös så jag ville dela skärmen i två bilder så att jag kunde läsa Nyan samtidigt som jag lyssnade på föredraget. Den funktionen fanns inte. Då tipsade min dotter om Fixarverkstan. Jag gillade idén att vem som helst kan bidra med både små och större programmeringsjobb. Under 80-talet flirtade jag en smula med BASIC på en Vic-20, det var allt. Som lektor i matematik med ryggsbesvär som hindrar mig att stå upp mer än en kvart i taget så hade jag ju gott om tid att läsa in mig. Och kodning är ju logik, inget annat. Snart hade jag knåpat ihop min första kodstump.

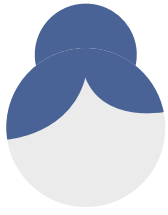
Men sedan gick jag vilse i min egen kod och var redo att kasta yxan i sjön. Till all lycka hade min son kollat med några utvecklare som var aktiva på Fixarverkstan så jag fick ett videosamtal – av en tonåring. Kajsa var då bara 16 år men en duktig kodare. Hon frågade om hon fick titta på min kod och så gick vi tillsammans igenom allt rad för rad på MittÅ-skärmen. Hon såg genast var det slirade och började korrigera min kod. Där satt jag och gapade

medan Kajsa knackade så det rykte om hennes tangentbord. Kort därefter lämnade jag in min första applikation för skärmdelning till Fixarverkstans bibliotek. Då hade jag fått blodad tand.

I dag har jag kodat ett 40-tal egna appar och varit medkodare i ett 20-tal projekt, de flesta med Kajsa. Vi ordnade faktiskt en kodarhelg här hos mig i somras. Vi bjöd in alla kodare som är med i Fixarverkstan. Jag höll på att få slag när anmälningarna började komma in. Jag trodde det bara var ålänningar men det kom anmälningar från hela Norden, ja till och med från Indien och USA hörde folk av sig och ville vara med men eftersom det är ganska dyrt att flyga kom Kajsa på att vi kunde erbjuda virtuell närvaro för några av de mest intressanta programpunkterna.

Problemet var att vi inte hade något formellt program, vi hade bara tänkt ordna en träff där kodare kunde prata ihop sig. Jag hörde med Google och Facebook i Jomala om de inte kunde skicka hit någon och presentera nya projekt. Båda bolagen tyckte det lät roligt och lovade ställa upp. Kajsa talade med gänget på Crosskey och de lovade att bjuda på både ett par föredrag och en middag. När Tobias på Google hörde det så lovade han bjuda på en frukost. Gissa om inte Madde på Facebook då tyckte att de skulle stå för en lunch? Plötsligt hade vi en hel konferens på min gräsmatta. Tur att vädret var fint.





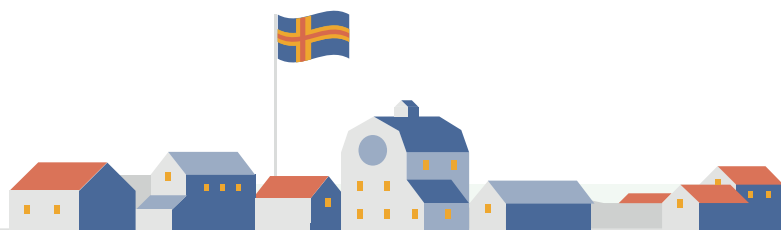
Studerande Kajsa Wigren:

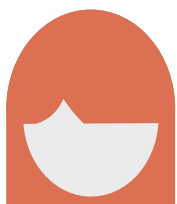
Jag blev något av en Fixarverkstadskändis när jag kodade ihop VåraHus-appen. När landskapsregeringen fattade beslut om att gå in för öppna API:er, man öppnade upp de offentliga databaserna så att utomstående fick tillgång till öppen och länkad data, kopplade jag ihop fastighetsdatabasen med en kartdatabas och byggde sedan två gränssnitt för webb och mobil. Det blev en augmented reality-tjänst, alltså vad man kallar förstärkt verklighet, där ålänningar och turister kunde rikta sin mobilkamera mot så gott som varje hus och byggnad på Åland och få mer information. Eftersom fastighetsinformationen är otroligt noggrann ingick också övergivna och förfallna hus ute i skärgården och turisterna älskar den funktionen. Museerna hakade på och då byggde jag ihop ett Förr & Nu-tillägg där gamla fotografier projiceras på dagens verklighet. På webben kunde intresserade bidra med både egna bilder och berättelser om olika hus.

Det jag gillar mest med MittÅ-tjänsten är att den handlar om att göra vardagen enklare för oss ålänningar. Många använder mest Min Familj-delen för all kontakt med myndigheter och offentliga sektorn, men jag använder mest Hela Åland-delen där allt annat finns samlat. Också om MittÅ inte är en social

media-plattform drivs den långt av samma användarengagemang. Till exempel röstningsfunktionen gör att mycket av innehållet rankas och prioriteras enligt antal röster. Fråga&Svar-tjänsten är en favorit bland många. Du ställer en fråga om vad som helst och så svarar de MittÅ-användare som känner att de kan bidra, det kan handla om allt från åländsk politik till de bästa familjehotellen i Thailand. De svar som får flest röster visas överst och på det sättet hålls allt relevant. Eftersom det inte går att skriva anonyma inlägg hålls diskussionerna på en saklig och trevlig nivå.

Folk vill ju hjälpa varandra och redan bland oss 30 000 ålänningar finns det en massa kunskap som nu sprids via MittÅ. Eftersom över 90 procent av ålänningarna i dag använder MittÅ har förstås politikerna hakat på. De har fått en fantastisk möjlighet att föra en vettig dialog med alla ålänningar, vilket jag tycker har stärkt lokaldemokratin. De goda idéerna får uppmärksamhet genom uppröstningar, mindre genomtänkta funderingar hamnar i skymundan. Jag känner att politikerna med hjälp av MittÅ har blivit mer pragmatiska och att sandlådegrälen har minskat. De får ju genklang på alla funderingar och förslag som låter vettiga.





Mamma Gunnel Mattsson:

När Sonja och jag vaknade hade Sten åkt till Gävle och Anders hade gått till skolan. Jag brukar kolla i MittÅ att Anders har lämnat in sina läxor, tonårspojkar är ju glömska. Allt såg bra ut, han placerade sig faktiskt på tredje plats i veckans statistik över läxinlämningen. En Å-avisering plingade till och jag såg att Sten hade ordnat en hemleverans som snart skulle komma. Dessutom fick jag en påminnelse om att våra två labradorer skulle till veterinären efter lunch.

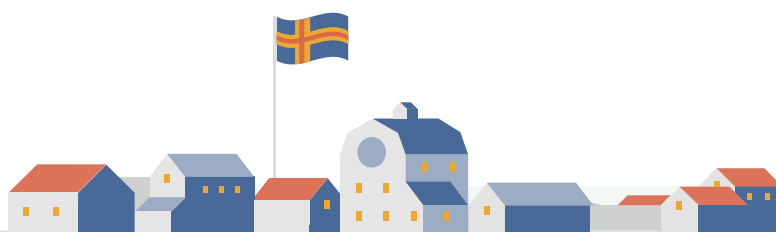
Med Sonja sjuk tyckte jag det var bäst att någon annan förde hundarna dit. Jag öppnade upp MittÅ, klickade på ÅHjälpen och valde sedan Hundhjälp. Där listas alla som anmält att de kan rasta hundar och efter att jag valt klockslag visades vem som var tillgänglig då. Vi brukar ofta anlita Markus som studerar på högskolan, men han var gråmarkerad så jag valde Sussi, en annan av våra "stammisar". Jag skickade Sussi ett meddelande om att det i dag handlade om både rastning och veterinärbesök. När hon kvitterade att det var okej bekräftade jag betalningen, alla små betalningar går enkelt när bankerna är integrerade i tjänsten. MittÅ har standardtaxor men alla som erbjuder olika slags hjälp och tjänster kan själva justera priset. Det tycker jag är vettigt, erfarenhet och kunnande ska kosta mer.

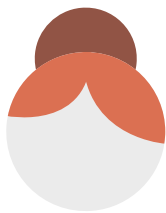
Vi brukar till exempel be om hjälp av två olika snickare. Martin är ung och fixar mindre grejer snabbt och billigt. Men till exempel i höstas

ville vi få ett nytt matbord och då kollade vi med Johan som är finsnickare med över 50 års erfarenhet. Han är högt rankad av andra användare och mycket populär trots att hans priser ligger över snittet. Bordet blev jättesnyggt.

ÅHjälpen är min favorittjänst. Jag använder den för att ordna allt från barnvakt, båtupptagning, röjning i trädgården och skogen bakom vårt hus, bärhjälp, vindsstädning, allt! De vanligaste jobben är listade men du kan också skriva in egna uppdrag, härom veckan var det en bonde i Sund som ville ha hjälp med att sätta upp en massa fågelholkar. Jag tror det var 4H eller scouterna som knep det jobbet. Det går till och med att kalla till talko, vilket vår granne Peter gjorde när han skulle sätta ihop en stockbastu. Över 50 personer anmälde att de kunde komma men Peter hade lagt sin behovsgräns vid 15 personer. Via MittÅ betalade han också en talkoförsäkring från Ömsen som gällde dem som jobbade med hans bastu. Det var en rolig dag, med alla familjer som dök var vi nog över 100 personer – tur att det var knytka!

MittÅ har verkligen förändrat mycket på Åland men skulle jag välja en sak att lyfta fram så är det nog min mamma Gudruns nya liv.





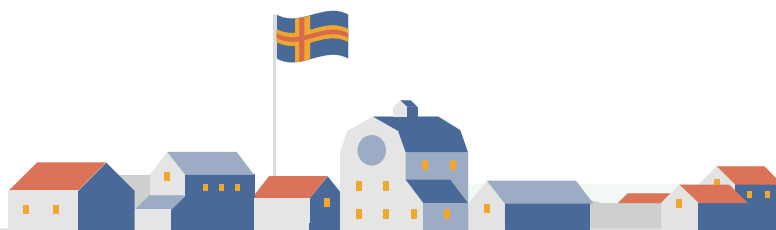
Pensionär Gudrun Söderström:

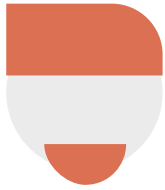
Hela mitt liv har jag bott här på Lilla Fiskeskär, två sjömil söder om Sottunga. Jag fyller 90 i år. För ett par år sedan började jag och barnen prata om att jag skulle flytta till äldreboendet i Föglö. Jag mår bra och orkar fint men det är maten och matlagningen som är besvärlig, att åka till butiken började bli svårt. Sedan hände det. Gunnel och Peter kom på besök och frågade om jag ville prova på något. Man blev ju nyfiken och då visade Gunnel en bild i en fin broschyr. Det var en konstig sak med en massa propellrar. Vad ska jag med den till, undrade jag. Då sade Peter att det var en drönare som skulle testas i Sottunga, ville jag prova att få matleveranser med den?

Jag höll på att falla av stolen! Men visst kunde jag prova, det kostade inget. Ett par dagar senare skruvade min pojke Mats upp den där MittÅ-skärmen i stugan min. Vacker var ju skärmen inte. Men när lilla Sonja dök upp på skärmen och sade Hej mormor, då var jag nära att brista i gråt. Jag ropade Hej Sonja! och Gunnel sade att flickan blir döv om jag ropar så högt. Sedan satt vi länge och pratade och Sonja visade mig sin nya docka. Sedan sade Mats att vi skulle ringa till Sottunga och prata med Lasse, han äger Ålands Skärgårdsdrönare. Lasse förklarade idén och sade att jag kan göra beställningar både genom att ringa Sottungabutiken eller skriva ett brev i MittÅ. Matleveransen från skolans matsal skulle komma automatiskt under fyra testdagar.

Följande dag vid 10-tiden dök ett meddelande upp på min skärm *MATKASSE LEVERERAS INOM 30 MINUTER*. Jag och Mats gick ut på trappan och spanade mot horisonten. Efter en stund såg vi något kommande surrande över fjärden, det var den där drönaren, samma som på bilden! Under den fanns en låda. Den stannade upp två meter från min veranda och började sakta dala mot marken. När lådan tog i marken hörde vi en röst som sade *Hej, här är din matkasse, Gudrun! Öppna luckan och ta ut påsen*. Först trodde jag att det var drönaren som talade till mig men sedan kände jag igen rösten, det var Britta i butiken. Det fanns en kamera på drönaren så jag frågade om Britta kunde se mig och det gjorde hon! När jag hade stängt luckan pratade vi med Britta en stund, sedan skulle drönaren tillbaka till Sottunga.

Följande dag var det dags att prova matleveransen och den gick bra, också om köttbullarna hade hunnit svalna. Men de lovade att packa maten bättre följande dag. Sedan dess har min mat alltid varit varm. Lasse berättade att han snart ska testa med större drönare och det låter spännande.

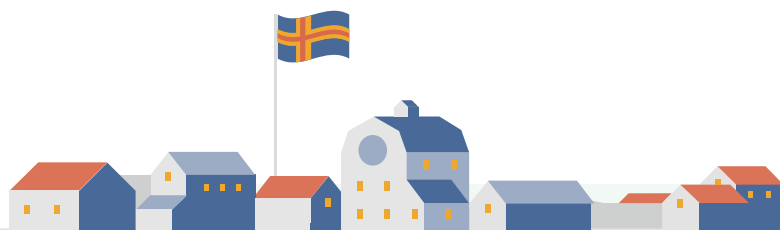


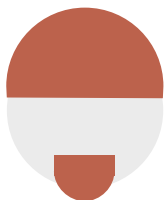


Företagare Lasse Laitila:

Ålands Skärgårdsdrönare började som en galen idé. Jag hade köpt en billig drönare från Clas Ohlson och lekte med den. Jag blev fascinerad och började fundera om inte drönare kunde vara till nytta här i skärgården. Jag kom i kontakt med en svensk tillverkare av drönare för professionellt bruk, mest bevaknings- och spaningsuppdrag, och fick dem med på min idé. De anpassade en drönare för oss och skickade över par teknikkillar som gjorde anpassningar. När MittÅ sjösattes var jag snabb med att be killarna koppla in oss till MittÅ och nu kan olika företag i skärgården erbjuda vår drönarleverans. En av våra modeller klarar av att transportera upp till 20 kilo, de andra har en maxgräns på 10 kilo. Det räcker för en ganska generös matkasse. Den första sommaren trodde sommargästerna från riket och Sverige att det var ett skämt när Britta i affären föreslog att de skulle aktivera MittÅGäst och sedan beställa drönarleverans.

Men efter några veckor hade vi tre drönare som åkte skytteltrafik med matkassar. Jag misstänkte att det var nyhetens behag men alla jag pratade med i slutet av sommaren älskade tjänsten och betalade mer än gärna extra för den. Förstås ville alla ha ännu större leveranser. Mjök och öl väger ju en del. Följande sommar hade vi ännu fler kunder och levererade allt möjligt utöver mat, från post till verktyg. Möjligheterna är snudd på obegränsade och priserna på drönare sjunker hela tiden medan tekniken tar stormsteg. Och som Gudruns pojke Mats sade när vi gjorde den första testleveransen till hans mamma: Först tycker man det är hokusfokus, men det är bara vettigt använd teknik.





Journalist Mats Söderberg:

MittÅ har gett min mamma ett nytt liv. Jag skämtar inte. Hon vande sig snart med skärmen på väggen, med det krävdes att hon sydde rutiga gardiner som hänger snyggt runt skärmen så den ser ut som ett fönster. Nu har hon också en surfplatta med MittÅ. Utöver drönarleveranserna kan hon delta i olika syjuntor och sitta med på sådana Medis-kurser hon är intresserad av, nu tror jag hon går en franskakurs.

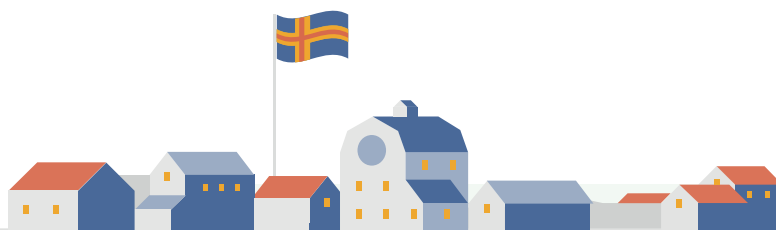
Hon har ett trygghetslarm i MittÅ och med Svärmar-tjänsten har hon lärt känna andra som bor i närheten. Svärmarna är en smart funktion. På en karta ser du andra MittÅ-användare i närheten. Runt Lilla Fiskeskär ser Gudrun inte många andra, men Gudrun blev nyfiken när det dök upp en plupp på Vargön som ligger ganska nära. Hon klickade och fick upp ett fält där hon skrev in vem hon är. Efter en stund fick hon en hälsning från Vargön. Det visade sig att ett ungt par från Åbo hade flyttat dit, han är författare och hans fru jobbar som IT-utvecklare. Ett par dagar senare kom de över och drack kaffe. Nu träffas de regelbundet, Erik och Marja brukar också ta Gudrun med på båtturer ibland och det älskar hon ju.

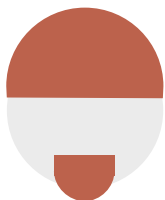
Som författare är ju Erik nyfiken på Gudruns livshistoria så hon berättade om sitt liv i skärgården. Då fick Erik idén att öppna en kanal på

MittÅ, vilket gav andra en chans att lyssna på Gudruns berättelser. Erik tipsade Mariehamns författarförening och deras medlemmar blev ivriga. Nu håller Gudrun en berättarsession i veckan och idén har spritt sig så kanalen är full med intressanta ålänningar som berättar om sina liv.

Sjökaptenen Gunnarson har ju sedan blivit en riktig MittÅ-kändis, hans skrönor på lördagskvällarna är en verklig kioskvältare! Och Gunnarson är en gudabenådad berättare. Det roliga är ju att tittarna kan ställa frågor, om föredragshållaren har aktiverat den funktionen, och då fungerar det på samma sätt som när gymnasieeleverna i skärgården är med på lektionerna i lyceet i Mariehamn. Som allt hände det här gradvis. Först var det bara författarföreningen, sedan upptäckte någon studerande på högskolan kanalen och tipsade om det på Facebook. Där läste jag om Berättarkanalen. Jag blev fascinerad för det var ju en urgammal underhållningsform, alltså berättandet, som nu fick uppsving genom MittÅ. Den insikten ledde till att jag skrev artikeln En ny storytelling har kommit till Åland och den satte fart på både besöksiffrorna och nya berättare, de började dyka upp som svampar efter regnet.

Läs vidare >





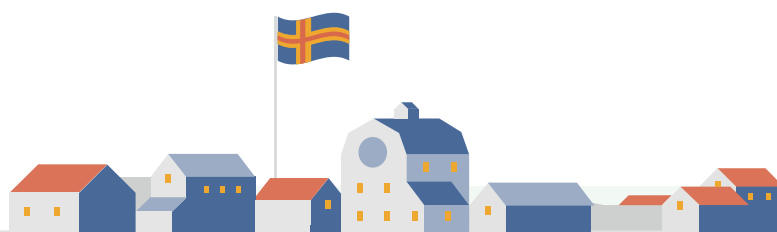
Journalist Mats Söderberg:

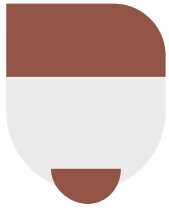
För oss journalister har MittÅ visat sig vara ett ovärderligt verktyg. Varje gång jag loggar in hittar jag intressanta saker att skriva om. Och så har vi den där Svärmar-funktionen igen: Du kan ju välja mellan att se en svärm i realtid och då ser du på vilka ställen på Åland folk samlas, till exempel ser du på eftermiddagarna en massa pluppar i Maxinge när folk handlar mat och annat. Men det som hjälper oss journalister är FramtidsSvärmar. När folk går igenom evenemangskalendern kan de klicka på INTRESSERAD och när du sedan tittar på FramtidsSvärmar ser du vilka kommande evenemang som har väckt intresse.

Härom veckan såg jag av en slump att Jomala kyrka kryllade av pluppar en vanlig onsdagskväll. När jag klickade fram evenemanget visade sig att Juliakören från Malmö skulle sjunga där! Vi hade missat den nyheten fullständigt så jag ringde pastor Schalin och

det visade sig att hans syster bor i Malmö och sjunger i kören, därför kom de hit. En klockren nyhet för kultursidan – ja vi toppade faktiskt löpet den dag med den nyheten – och det satte ju fart på läsarna. När vi journalister ser vad som intresserar folk kan vi göra ett bättre jobb.

Företagarna gillar ju också FramtidsSvärmar – till exempel dök Café Gullan upp med sin kafébil när Juliakören skulle sjunga. Jag vet inte hur mycket kaffe och bullar de sålde, men kön var lång där på parkeringsplatsen. Och Tove i kassan sade att hon varje dag går igenom FramtidsSvärmar för att se om det finns skäl att packa bilen. Dessutom hörde jag att det finns en app på Fixarverkstans lista som gör att du kan få ett meddelande varje gång en svärm över en viss storlek har bildats. Då slipper du hela tiden hålla koll.

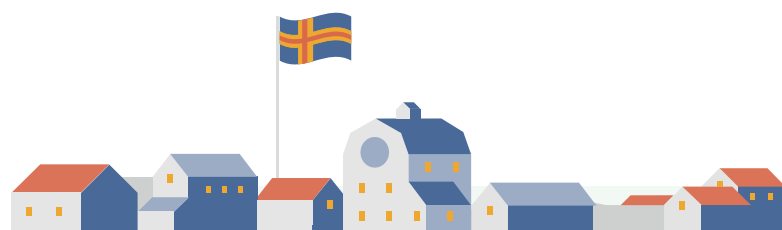


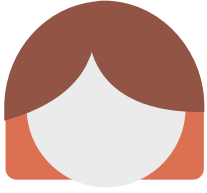


Pappa Sten Mattsson:

En tjänst som de flesta tar som självklart i dag är påminnelserna via MittÅ. Jag miss-tänker att många inte skulle klara sig utan dem. Du kan få en påminnelse om nästan allt. I Min familj får du påminnelser om allt från läkartider, dagisarnas och skolornas specialprogram, kommande vaccinationer, när ditt pass måste förnyas, anmälningar till kurser och vad än du kan komma på. Där har också företagen varit fiffiga, till exempel kan förlaget Gäddan göra en personlig månadskalender, där familjens alla viktiga datum är inlagda. Den har blivit mycket populär.

Men det finns ju så många andra möjligheter, det är ganska långt fantasin som sätter begränsningarna. Men jag tycker att Landskapsregeringen har lyckats bra med att hålla i projektet och säkra att MittÅ utvecklas löpande och med användaren i fokus.





Projektledare Sara Bergman:

För Landskapsregeringens del var det inte svårt att se fördelarna med MittÅ. Alla var överens om att tjänsten på sikt skulle göra livet på Åland tryggare och enklare. Och om vi åt elefanten bit för bit så skulle man snart kunna släppa en första version av tjänsten. Utmaningen blev ju att inte stirra på några konkreta tjänster utan bygga grunden rätt så att vi sedan kunde bygga något hållbart.

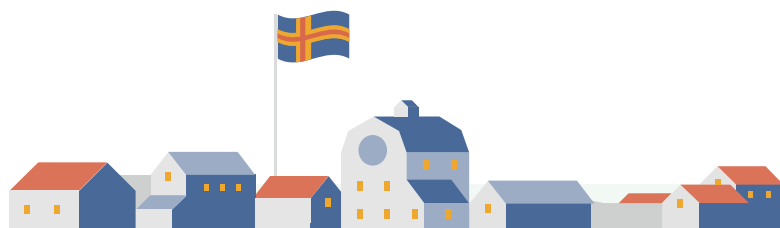
Det första som krävdes var en lagändring som gjorde det möjligt för ålänningarna att ge sitt tillstånd till att deras personliga information distribuerades till både dem själva och till andra, med deras godkännande.

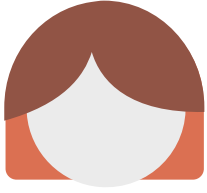
Integritetsfrågan stötte och blötte vi länge och tumregeln blev att varje ålänning själv ska kunna välja om hen ingår anonymt i tjänster som Svärmare och andra tjänster. Fördelarna med att se hur vi rör oss på Åland är många men vi vill inte att Åland ska upp-

fattas som ett storebrorssamhälle. Också på Åland ska integriteten vara i fokus, så varje användare ska kunna göra sina egna inställningar för att skydda sin integritet.

Utmaningen har varit att vi som människor förhåller oss ganska flytande till integritet. Ibland vill vi *vara med*, ibland vill vi *vara utanför*. En vanlig inställning är att vi i början har taggarna utåt och säger *Ingen har med min info att göra!* men när vi hör hur våra vänner talar varmt om fördelarna, då ändrar vi oss. Det är inget konstigt, det är bara den mänskliga naturen. Men vi löste det ganska elegant genom en enkel ON/OFF-möjlighet som hela tiden finns inom räckhåll för användaren.

[Läs vidare >](#)





Projektledare Sara Bergman:

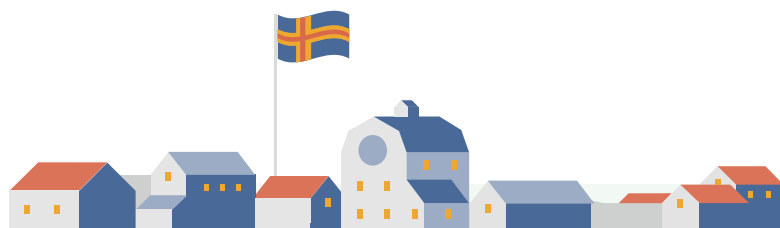
Avslutningsvis kunde vi tillsammans med bland annat Ålands Handikappförbund kvalitetssäkra tjänsten ur ett tillgänglighetsperspektiv.

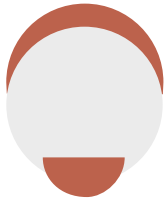
Vi såg att tjänstens grund måste vara fast förankrad i en användarupplevelse som är enkel och uppmuntrande. Då talar vi inte bara om färg och form utan om att användaren inte skulle behöva identifiera sig mer än en gång, oavsett i vilken kommun och bor i eller vilken tjänst i MittÅ hen väljer.

Sedan ställde vi oss frågan: När är vi relevanta för ålänningarna? Svaret blev enkelt: Vi är relevanta när inte bara erbjuder en ny kanal för att sköta alla slags ärenden hos myndigheter utan också själva är aktiva och påminner användaren. Biblioteken är ju duktiga på att påminna om lån som förfaller och vi ville lägga in samma funktion för alla tjänster. Om ett missat datum kunde skapa besvär för någon, då skulle vi erbjuda en påminnelse. Till exempel vill ingen upptäcka att passet har gått ut kvällen innan en resa. Det samma gäller tidsbokningar hos läkare eller barnrådgivning.

Men kanske den viktigaste detaljen i påminnelserna var att mottagaren av en påminnelse också skulle ges möjlighet att ta kontakt för att fråga eller ändra något, den mänskliga aspekten är otroligt viktig. Och Åland är inte större än att vi kan höra av oss fort och säga *Hej Carita! Tråkigt att du är förkyld, passar det om vi bokar om ditt tandläkarbesök till tisdag nästa vecka? Det finns också andra lediga tider då, välj bara Ändra en bokad tid. Krya på dig!*

Det som fick folk att hicka till var ju när vi installerade MittÅ-enheter runtom på Åland. Då gick integritetsdiskussionerna heta men vi gjorde ett småskaligt test och snart blev Å-sändningarna populära. Också här är det viktigt att påpeka att ingen som väljer att använda tjänsten är anonym och det var troligen en avgörande faktor. I synnerhet ungdomarna har gillat tjänsten.



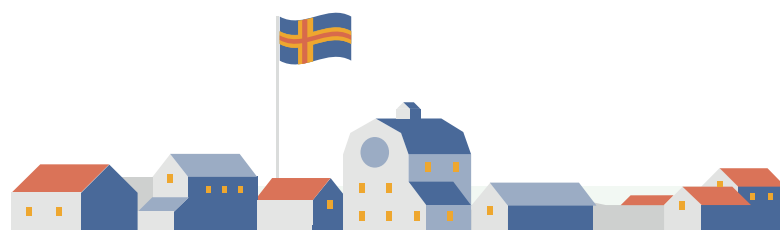


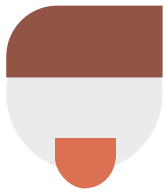
Skolelev Robert Sjöberg:

Jag använder MittÅ både i skolan och på fritiden. I skolan har vi distanselever från skärgårdskommunerna som följer med via MittÅ-skärmen och det funkar bra, också när de ska presentera något arbete. Jag spelar fotboll och tränar karate. Vi kan själva låsa upp idrottshallen via MittÅ när vi har träning och via Svärmar ser jag vem som har anmält att de är på väg, då kan vi ordna skjuts och sånt. Det som hela Idrottsåland nu använder är möjligheten att följa med träningen via MittÅ. Till exempel hade jag skadat handen härom veckan men jag ville inte bli alldeles efter i karateträningen så då satt jag hemma och följde med, sedan var det mycket lättare att haka på när handen var okej. Något oväntat har den här träningskanalen på MittÅ blivit ganska populär. Både föräldrar och andra intresserade kan följa med många träningspass, inte alla men de flesta. Så förra veckan träffade jag på min gudfar på Torggatan och han sade De där

styrkeövningarna gjorde du ju fint – men jobba vidare på dribblingen! Jag förstod att han följt med på MittÅ och när jag kom hem kollade vem som hade varit åskådare och det var både min gudfar, gudmor och deras två barn! Tidsmarkeringen visade att de hade följt med hela träningssändningen, inte bara tittat en snabb sväng.

Min farfar är sängbunden men han följer med alla mina träningar via MittÅ på hans vägg och när vi träffas har han en massa roligt att säga om vad jag gjort. Förut var det lite knepigt att komma på vad vi två skulle prata om men inte längre så nu besöker jag honom mycket oftare. Sedan är det ju så att man tränar lite extra när man vet att folk över hela Åland följer med. Det jag också tycker är coolt att det har dykt upp en massa intressant folk på kobben, vi hade bland annat en engelsk designer på besök i skolan och han berättade om sitt jobb.





Grafikern Joe Wright:

Jag är hemma från Oxfordshire men har nu haft Åland som min bas i 11 månader. Också om jag inte tycker om etiketter så hör jag till de tusentals digitala nomaderna som reser världen runt med sin dator i bagaget. I början var det bara en handfull äventyrare som valde den här livsstilen, men i takt med att den här arbetskulturen fått fotfäste så har en hel industri vuxit fram kring oss nomader. Vi har sajter och forum där folk tipsar om platser, jobb och stämmer träff med andra nomader.

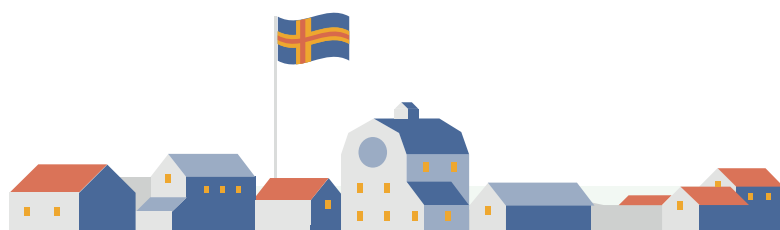
Att jag hamnade på Åland berodde på två saker. Min amerikanske vän Rufus hade flyttat hit efter att han gifte sig med Majken, nu bor de och jobbar ute på Kökar. Den andra orsaken var att jag satt i Stockholm och blev allt mer frustrerad på storstadslivet. När jag skulle hälsa på Rufus och Majken kollade jag på skoj om det fanns något skrivet på Nomad Network om Åland. Jag trodde inte mina ögon; ett par hundra nomader hade valt Åland. Det lät först konstigt men sedan förstod jag. Dels hade Landskapsregeringen gjort det mycket lätt för nomader att jobba lokalt på Åland, dels fanns det ju en hel del företag som erbjöd små och stora jobb. Att politikerna hade lockat hit Google, Facebook

och Microsoft hjälpte ju. Men själv har jag jobbat mest med åländska bolag och organisationer. Som grafiker och webbdesigner har jag hur mycket jobb som helst. Jag har nu meddelat kunder som jag jobbade med när jag bodde i Singapore och Rom att jag för tillfället inte är tillgänglig.

Åland har satsat smart på oss nomader. Det finns välutrustade arbetsutrymmen i både Mariehamn och Saltvik och min uppkoppling är snabbare än i Stockholm. Sedan erbjuds det ju en massa aktiviteter året om, jag tror att många företagare i turistbranschen är mycket nöjda. Dessutom har Högskolan på Åland insett potentialen och lockar med flera högklassiga fortbildningskurser på engelska. Just nu tar jag en kurs i webbtypografi och en vän till mig som är kodare tar en Master Class i javautveckling.

Många nomader tycks glida bort från nomadlivet och bli fast bosatta, alla argument finns där. Och kärlek är kärlek.

Själv hade jag tänkt lätta ankar nästa år, men så träffade jag Sussi på en keramikkurs. Vi får se hur det här slutar.



Vision: Åland 2.0

Enklare & Tryggare

Bilaga 2

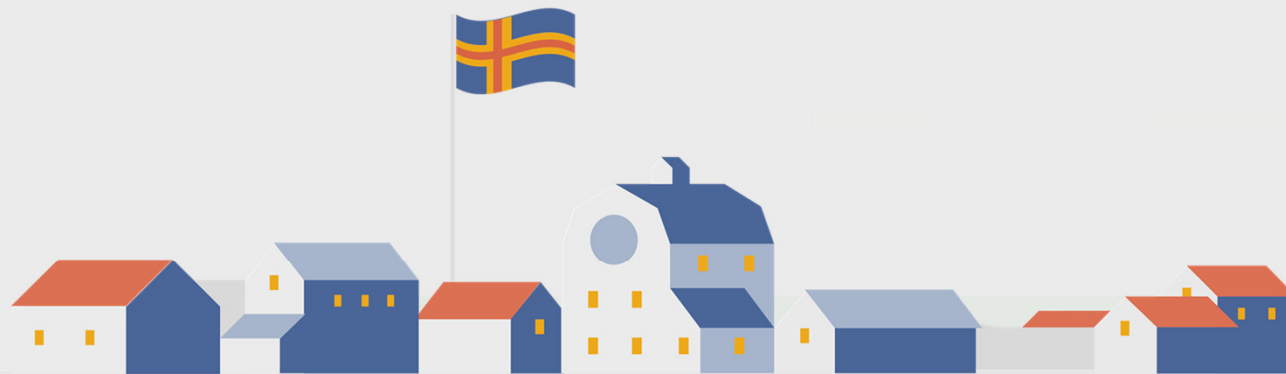
Område/Frågeställning ("Q")	Kommentar från Digitaliseringsrådet ("A")
1. ÅDA Ab:s roll	Nystart med nytt fastslaget och tydligt uppdrag för ÅDA Ab.
2. Förhållningssätt till Kapa	Integrera mot Kapa och bygg ett åländskt gränssnitt, t.ex. "aland.ax" (jfr med suomi.fi) för ålänningar där de kan konsumera tjänsterna från statsmyndigheter och från offentliga Åland genom ett åländskt gränssnitt/en samlingsportal som är svenskspråkig och bär en "åländsk identitet".
3. Omställningsplan	Analysera det kommande ändrade behovet av arbetskraft för att göra en konsekvensanalys för att ha en beredskap för omställning/omskolning etc
4. Delningsekonomi	Understöd från det offentliga (skattelättnader, lagstiftning) och näringsliv till digitala applikationer som möjliggör samåkning, underlättar utbyte av småjobb
5. Digital turism	Fortsätt satsningen på att digitalisering informationen om Åland och vår historia (Kastelholm, Bomarsund, etc.)
6. Använd befintliga applikationer	Skapa utökat användningsområde av befintliga digitala applikationer såsom Facebook, twitter, LinkedIn med tydligt åländskt fokus ("sidor för Åland/ålänningar")
7. Digitala verktyg för hälsa	Premiera användning av digitala verktyg som analyserar din hälsa (sensorer) genom att ge skattelättnader eller subventionera inskaffandet av dessa digitala enheter. S.k. "corporate wellness" men ur ett samhällsperspektiv
8. Avsätt resurser för digitaliseringen	Inom ramen för finansiell budgetering/planering så behöver digitaliseringen prioriteras och innovation inom digitalisering behöver premieras/uppmuntras
9. Digitala "nycklar"	Tillgängliggör offentliga anläggningar med digitala verktyg för bokning, access, betalning ("drop in gym" men inom alla offentliga anläggningar som är avsedda att nyttjas av medborgarna)
10. Digitaliserings-inspiration	Ålands Näringsliv kan ta ansvar för att uppmärksamma och prisbelöna "årets digitala personlighet, företag, organisation". I samarbete mellan det offentliga och Ålands Näringsliv så kan det instiftas tävlingar, digitala ambassadörsprogram, där personligheter lyfts fram och inspirerar andra ("Digitala Rockstars")
11. Högskolan på Åland "goes digital"	HÅ får en roll att integreras i digitaliseringen av Åland i syfte att bygga upp attraktiva utbildningar med digital prägel men också praktisk delta och ha en aktiv roll i genomförandet av den Digitala processen med "society hacks"
12. Skapa logik/programmeringsprojekt för barn och samhälle	Delvis inom skolsystemet, delvis på andra sätt genom t.ex. Ålands Näringsliv (ref. till "Ungt Entreprenörskap"-projektet i grundskolorna) och delvis genom ideella organisationer
13. Förverkliga ytterligare digitala tjänster	Det offentliga behöver fortsätta utveckla och öka hastigheten i utvecklingen i digitala tjänster (självservice) inom en rad områden (t.ex. "felanmälsamöjlighet", tidsbokningar, ärendehantering) med målbild att ha "öppet" digitalt 24/7. Digitala tjänster behöver också utvecklas mellan näringsliv och det offentliga (t.ex. sjukansökan av barn; en ansökan till arbetsgivare, skola/dagvård, skolskjuts genom en knapptryckning)
14. Öppna API:er	Prioritera IT-arkitektur med öppna API:er såväl inom det offentliga som inom näringsliv (t.ex. Kapa inom offentligt och det som sker inom PSD2-direktivet inom bank och finans)
15. Digitalt ID	Åland kan ta en roll att driva en standardisering av digitalt ID i Norden genom vår roll i Nordiska Rådet

Digitaliseringsråd

Bakgrund och uppdrag

Bakgrund

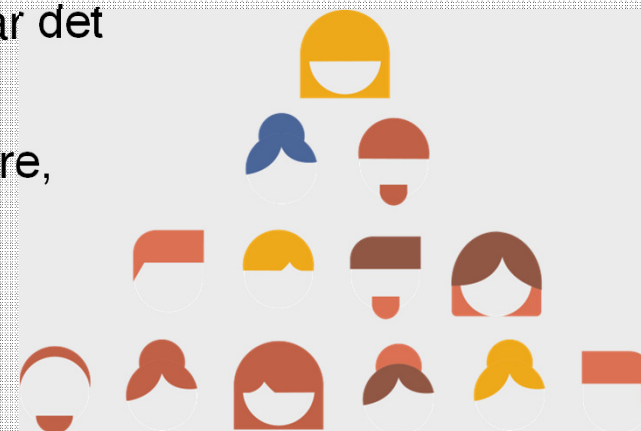
Ålands landskapsregering tillsatte
i maj 2016 ett *Digitaliseringsråd*.



Regeringens **mål** och **syfte** med Digitaliseringsrådet

Att komma med förslag på åtgärder och aktiviteter i syfte att:

- Möjliggöra en utveckling som moderniserar det åländska samhället inom it-området.
- Skapa ett åländskt samhälle som är enklare, lättare och närmare för medborgarna, där de digitala lösningarna utgår från medborgarnas behov.



Digitaliseringsrådets medlemmar

Rådets medlemmar har bidragit med kunskap
och insikter från fler kompetensområden:

Ordinarie ledamöter:

Ann-Sofi Perjus

Katarina Dahlman

Anders Ingves

Thomas Holmström

Thomas Lundberg, ordförande

Adjungerade ledamöter:

Dan E Eriksson

Tony Asumaa

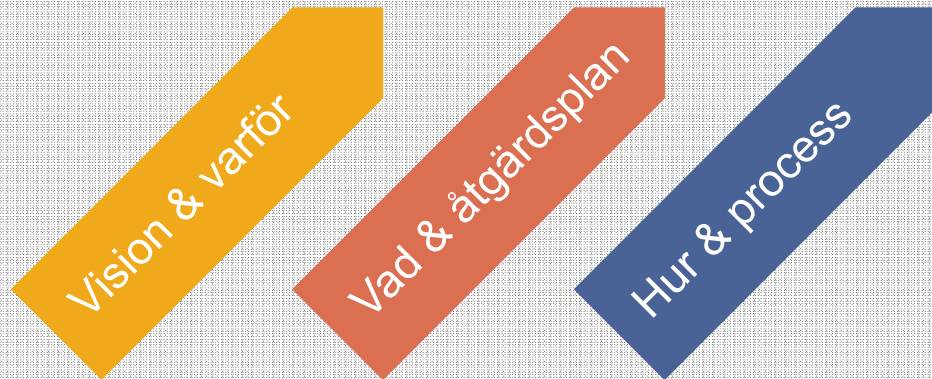
Sekreterare:

Mats Adamczak

Fokusområden för Digitaliseringsrådet

Inom ramen för Digitaliseringsrådets arbete har följande områden identifierats som viktiga fokusområden:

Regeringens mål och syfte med digitaliseringsrådet



Digitaliseringsrådets arbete

- 10 olika möten och workshops
- Rådfrågat utomstående experter som exempelvis Sebastian Vidovic och Emma Tarandi (Knowit) och Pekka Sivonen (Tekes)



Varför digitalisering?

- Ökat delaktighet och demokrati
- Ålands attraktionskraft
- Hållbarhet
- Effektivitet
- Omvärldsbehov
- Tillgänglighet
- Stordatanytta
- Självbetjäning



Risker med digitalisering

- Minskad personlig integritet
- Minskad social samvaro, "analog ensamhet"
- "Digital ensamhet"
- Segregation
- Digital stress
- Digital sårbarhet
- Digital utsatthet
- Förändrat behov av arbetskraft
- Snabb spridning av information utan kritisk granskning
- Digitala vägval som utesluter Åland från digitala uppskattade tjänster
- Tjänster och produkter blir för standardiserade



Digitaliseringsprocess

Vad

Problem

Samla in problem som folk stör sig på i vardagen.



Vem

Lösning

Den bästa digitala lösningen förverkligas.



Hur

Idékläckning

Inbjudna föreslår sin lösning på problemet.



Digitaliseringsrådets fem rekommendationer

- Ta i bruk den föreslagna digitaliseringsprocessen.
- Säkra ett tydligt åländsk deltagande i närområdets digitaliseringsprojekt
- Låt den åländska lagstiftningen snabba upp digitaliseringen
- Öka de digitala färdigheterna hos alla ålänningar
- Inför ett snabbfotat arbetssätt med en hög leveranstakt



Vision: Åland 2.0

Enklare & Tryggare